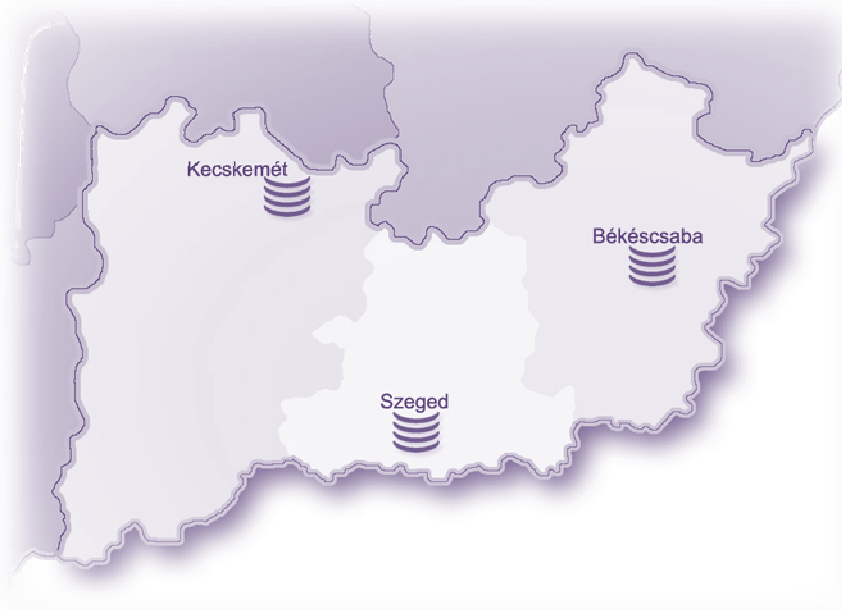

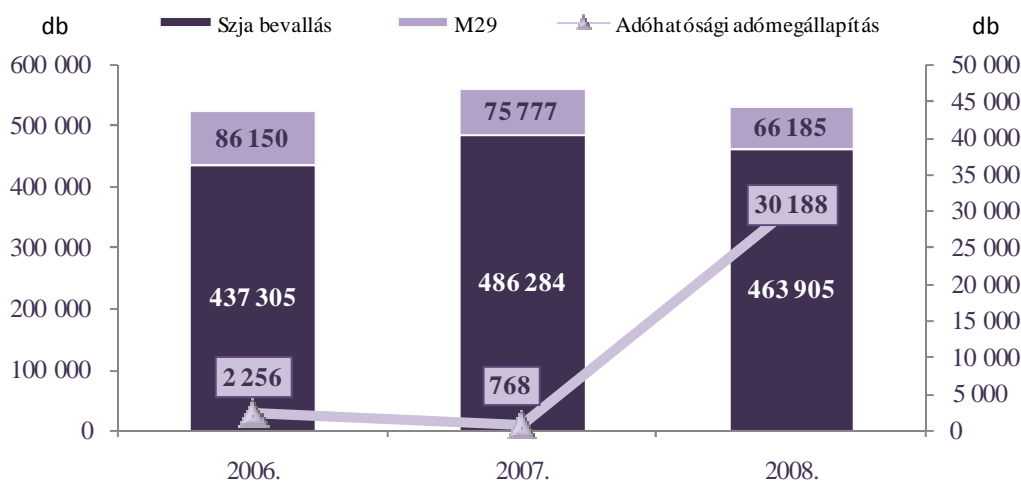
**A MAGÁNSZEMÉLYEK 2008. ÉVI
JÖVEDELMÉNEK ALAKULÁSA
A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓBAN**

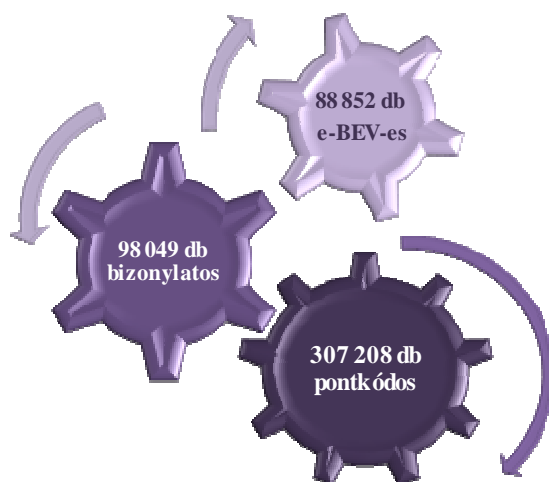
A bevallások száma és a benyújtás formája

Az elemzés a 2008. évről benyújtott személyi jövedelemadó bevallások, munkáltatói elszámolások és egyszerűsített bevallások összesített adataiból készült, ami **560 ezer magánszemély jövedelem adatát öleli fel**. Ez 0,5 százalékos visszaesés és egyben irányváltás is az előző év(ek)hez képest, ahol a tendencia az előző évet rendre felülmúló darabszámokról szólt. Ezen belül az önadózói kör 4,6 százalékkal, a munkáltatói elszámolást választók 12,7 százalékkal megfogyatkoztak; ami az **adóhatósági adómegállapítás negyvenszeres emelkedését** eredményezte. Az adóhatóság közreműködésével elkészíthető egyszerűsített adóbevallási mód népszerűségét és a hozzá kapcsolódó kommunikációs tevékenység sikerességét igazolta, hogy míg a korábbi években az adóhatósági adómegállapítás 2.256 (2006.) és 768 (2007.) darabot tett ki, 2008-ra ez 30 ezerre változott. Az önadózás formájában benyújtott bevallások legnagyobb hányadát (62,2%) továbbra is az interneten kitöltött és postai úton továbbítottak tették ki; a fennmaradó részen a papír alapúak és az elektronikusan érkezők szinte egyenlő arányban osztoztak.

Dél-alföldi régióban benyújtott személyi jövedelemadó bevallások (db)

Az önadózók által benyújtott személyi jövedelemadó bevallások megoszlása a benyújtás formája szerint a Dél-alföldi régióban (db)

Törvényváltozások és hatása

A személyi jövedelemadó törvény 2008. évtől érvényes módosításai elsősorban a legális foglalkoztatás ösztönzésére, az adórendszer egyszerűsítésére és az adminisztrációs terhek csökkentésére irányultak. Ezek közül a következők voltak a leglényegesebbek és érintették a legtöbb adózót:

Adójóváírás: Megszűnt a külön alap- és kiegészítő adójóváírás, helyette az adó egységes adójóváírással csökkenthető. A teljes összegben érvényesíthetőség felső határa 1.561 ezer forintról 1.250 ezer forintra, az abszolút határ 2.100 ezer forintról 2.762 ezer forintra változott. A módosítások eredményeként **42 ezerrel több adózó** tudott ezen a jogcímen kedvezményt igénybe venni, ami **12,2 százalékos létszámnövekedést és 11,0 százalékos kedvezmény gyarapodást** jelentett 2008-ban.

Ingatlan átruházás: A lakóingatlan átruházásból származó jövedelem adóköteles időszaka 15 évről 5 évre csökkent; melyhez igazodva módosult az adóköteles rész százalékos mértéke is. Ilyen jogcímen **a tavalyi létszám kevesebb, mint felének keletkezett jövedelme, összömege pedig több mint hetven százalékkal esett vissza. A lakásszerzési kedvezmény megszűnésével együttesen, az ingatlan átruházás során keletkezett jövedelemre jutó adó összege 22,1 százalékkal csökkent** 2008-ban.

Lakásszerzési kedvezmény: Megszűnt, ám amennyiben a keletkező jövedelmet idősök otthonában, fogyatékos személyek lakóotthonában vagy más hasonló intézményben férőhely megszerzésére fordítják, akkor a felhasznált jövedelemre jutó adót továbbra sem kell megfizetni. A törvénymódosítás hatására **a cél szerinti felhasználásra fordított összeg levont adója 3.954 millió forintról 112 millió forintra süllyedt, a sort kitöltők száma 6.190 főről 277 főre zsugorodott.**

Tőzsdei ügyletből származó jövedelem: 2008. január 01-től a jövedelmet nem ügyletenként, hanem az adóévben elért összes ügyleti nyereség és összes ügyleti veszteség különbözeteként kell meghatározni; és a keletkező veszteség két éven belül adókiegyenlítéssel beszámítható. A 2008. őszén kezdetét vevő pénzügyi-gazdasági válságnak köszönhetően a tőzsdei ügyletből származó **jövedelem az előző évi érték egyötödét érte el**, a pozitív eredményt realizálók száma pedig egy év leforgása alatt 30,5 százalékkal csökkent. A következő évre átvitt veszteség összege majdnem tízszeresére duzzadt. Adókiegyenlítés miatt, befizetett adóként figyelembevett összeget csak 458 fő, 175 millió forint értékben szerepeltetett bevallásában. **A következő év(ek) vonatkozásában mindez arra enged következtetni, ilyen jogcímen mérsékelt adófizetési kötelezettségre számíthatunk.**

Munkaviszonyból származó jövedelem: A fogalom bővült; ilyen jogcímen kell számításba venni a munkáltató által a magánszemély javára munkáltatói vagy foglalkoztatói hozzájárulás címén az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménybe befizetett, az adómentes részt meghaladó összeget. (Nyugdíjcélú befizetések esetében a minimálbér 50 százalékat, egészségcélú befizetések esetén a minimálbér 30 százalékat meghaladó rész.) /A minimálbér 2008-ban: 69 ezer forint/hó./

Egyszerűsített adóbevallás: Az önadózás keretén belül megjelent új adó-megállapítási forma, az adóhatóság közreműködésével elkészíthető bevallás, ami iránt már az indulás évében **30 ezres igény** merült fel, az előző évek egy-két ezres adóhatósági adó-megállapítási darabszámát követően.

A törvényváltozások és a 2008. év végén jelentkező makrogazdasági környezetben végbemenő változások a magánszemélyek 2008. évi jövedelmeit a következők szerint formálták a Dél-alföldi régióban:

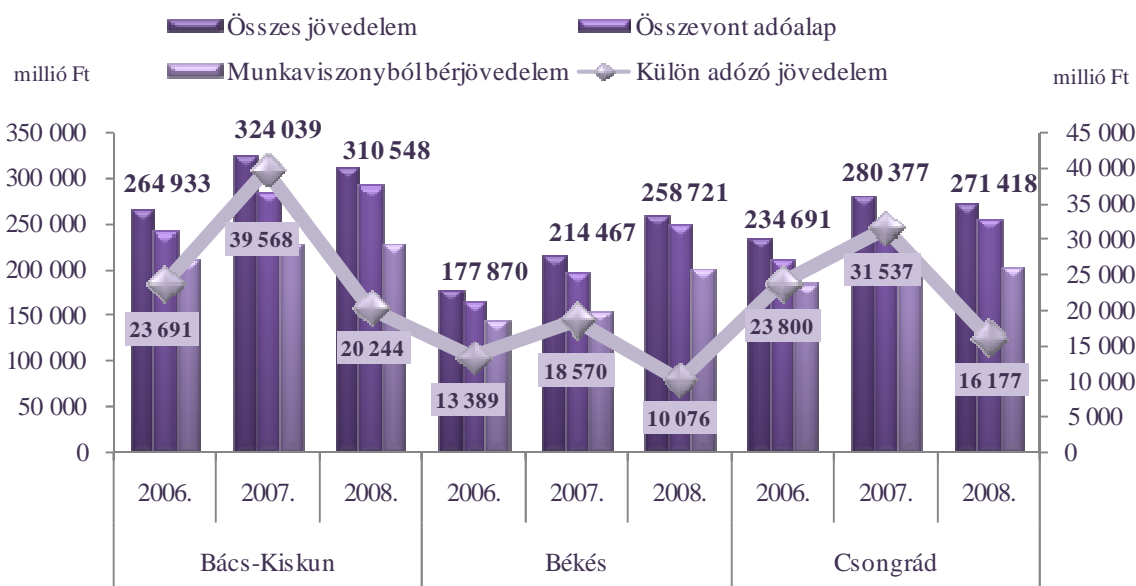
A jövedelmek összetétele

A feldolgozott személyi jövedelemadó bevallások, munkáltatói elszámolások és az egyszerűsített bevallások összesített adatai alapján a **magánszemélyek 2008. évi összes jövedelme** sokkal **szerényebb mértékben (2,7%) emelkedett**, mint egy évvel ezelőtt (20,9%). S míg a tavalyi növekedés 4,9 százalékponttal meghaladta az országos dinamikát, addig 2008-ra ez csak 0,5 százalékpontban valósult meg.

Ezen belül az **összevonandó jövedelmek** az egy évvel korábbinál 8,9 százalékkal lettek magasabbak, ami az **országos növekedést 1,8 százalékponttal előzi meg**; a **különadózó jövedelmek** viszont a **múlt évi érték felére** – az országos nagyságrendnél majdnem tíz százalékkal több – estek vissza.

Az összevont jövedelem egy főre eső 1.517 ezer forintos összege az országos átlag 80,0 százalékát, a különadózó jövedelmek 975 ezer forintos átlaga az országosnak csupán a 64,0 százalékát tette ki.

A 2008. évi jövedelmek alakulása a Dél-alföldi régió megyéiben, a 2008. évi érték feltüntetésével

Összevonandó jövedelmek

Az összes jövedelem négyötödét, ezen belül az összevont adóalap 85 százalékát kitevő **nem önálló tevékenységből származó jövedelmek** emelkedésénél a **munkaviszonyból származó bérjövdelem 8,6 százalékos növekménye** volt a döntő befolyásoló tényező (országosnál **2,2 százalékponttal több**); amit a bevallók számában bekövetkezett több mint 13 ezres növekmény formált. A növekedés oka egyfelől a 2008-ban végbement szezonális foglalkoztatás bővülés; másrészt pedig az új törvényi rendelkezés, miszerint az önkéntes, kölcsönös pénztárakba történő munkáltatói hozzájárulás adómentes értékhatárán felüli összeg is munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. Egy főre eső értéke 1.467 ezer forint, ami az országos értéknek csupán a 78,5 százaléka. Ezen belül Bács-Kiskun megyében 1.420 ezer forint, Békés megyében 1.442 ezer forint, Csongrád megyében 1.552 ezer forint volt egy adózó éves, munkaviszonyból származó 2008. évi átlagbére. A tavalyi legmagasabb munkaviszonyból származó bérjövdelem a régióban 159 millió forintot tett ki, 2008-ban azonban „csak” 88,5 millió forint lett.

KSH munkaerő felmérési adatai a Dél-alföldi régióban (ezer fő)			
Időszak	Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Összesen
2008.I.	486,3	47,4	533,7
2008.II.	492,1	45,2	537,3
2008.III.	496,1	46,2	542,3
2008.	489,6	46,9	536,5

Nem a munkaviszonnyal összefüggésben, de a személyi jövedelemadó törvény alapján **bérnek minősülő** jövedelem sort közel tízezerrel több személy töltötte ki, mint előző évben, összesen 91 ezer fő. Ebben a sorban tüntetik fel jövedelmüket többek között a munkanélküliek, álláskereső és táppénzben részesülők, akiknek egy főre jutó éves jövedelme két százalékot javulva 211 ezer forintra változott. A **más nem önálló tevékenységből** – leginkább a társas vállalkozás tagjaként személyes közreműködésre tekintettel, illetve gazdasági társaság vezető tisztségviselőjeként – jövedelmet szerzők száma 3,4 ezer fővel bővült, azonban egy főre jutó jövedelmük 7,7 százalékkal visszaesett 787 ezer forintra. A 2008. évi **végkielégítésből** a tárgyévi jövedelemszámításnál figyelembe vett rész összege 36,4 százalékkal, a sort kitöltők száma 43,1 százalékkal maradt el a bázistól.

Az összevont adóalap 3,6 százalékát megtestesítő **önálló tevékenységből** származó jövedelmek, az egy évvel ezelőtti 7,5 százalék helyett 2008-ban mindössze két százalékot emelkedtek. Ebből a **vállalkozói kivét** sorában adatot feltüntető egyéni vállalkozók kisebb mértékű csökkenése mellett, az általuk bevallott jövedelemtömeg szerény növekedésével a **fajlagos érték 5,6 százalékot javulva**, 789 ezer forintra emelkedett. Az országos értéknél ez 17 ezer forinttal kevesebb; az egyéni vállalkozók 2008. évi minimum járulékfizetési alapjától viszont 35.500 forinttal marad el. A mezőgazdasági **őstermelés** tavalyi eredményességét a **kevésbé sikeres 2008-as év** követte, amikor is a tételes költségelszámolást követően jövedelmet realizálók száma 11,5 százalékkal, az általuk bevallott jövedelemtömeg pedig húsz százalékkal esett vissza. Átlagos jövedelmük 2008-ban 447 ezer forint volt, az országos 537 ezer forinttal szemben. Az **egyéb önálló tevékenység** kategóriában a bevallók száma jobban emelkedett mint a bevallott jövedelemtömeg, ami az **egy főre eső érték 2,4 százalékos visszaesését** eredményezte.

Az **egyéb jövedelmek** az összevont adóalap 11,4 százalékát adták 2008-ban. Ennek a részét képező, **adóterhet nem viselő járandóságok** kategóriáján belül a **leginkább, a Magyarországon mentesített, de az adó kiszámításánál figyelembe vehető összeg** emelkedett (36,1 százalék), a bevallók számának negyven százalékot is meghaladó bővülésével.

A **nyugdíj** mellett bevallás alá eső jövedelmet szerzők száma alig, viszont a megszerzett nyugdíjjövedelem 14,0 százalékkal gyarapodott, s ezáltal az egy főre jutó érték több mint tíz százalékos dinamikával 824 ezer forintról 920 ezer forintra változott. Össztömegében csekély részarányal bír, azonban fejlődésében az egyéb jövedelem kategórián belül a legelőkelőbb helyet érte el a kettős adózást kizáró egyezmény hiányában **külföldön is adózott jövedelem**; ami a sort kitöltők számában bekövetkezett 33,3 százalékos növekedés mellett, 37,5 százalékkal lett több a tavalyinál (összesen azonban csak 33 millió forintot tett ki 2008-ban).

Az összevont adóalapba tartozó főbb jövedelem típusok alakulása a Dél-alföldi régióban

Jövedelem típusok	Bevallott összeg (millió Ft)			Egy főre jutó jövedelem (ezer Ft/fő)		
	2006.	2007.	2008.	2006.	2007.	2008.
Nem önálló tevékenységből származó jövedelmek						
Munkaviszonyból származó bérjövdelem	539 885	579 982	629 582	1 312	1 394	1 467
Más bérjövdelem	13 500	16 786	19 138	181	207	211
Más nem önálló tev.származó jövdelem	18 372	21 738	22 736	622	853	787
Tárgyévi végkielégítésből tárgyévet illető jöv.	1 572	2 102	1 337	405	472	528
Korábbi végkielégítésből tárgyévet illető jöv.	918	524	968	695	731	867
Önálló tevékenységből származó jövedelmek						
Önálló tevékenységből származó jövdelem	7 276	7 968	8 427	184	219	214
Egyéni vállalkozói kivét	15 859	17 113	17 738	641	747	789
Mezőgazd.-i őstermelésből szárm.jövdelem	1 565	2 599	2 064	382	498	447
Egyéb jövedelmek						
Adóterhet nem viselő járandóságok összesen	12 917	*76 486	87 986	388	*704	775
Magánny-p-tól jövdelemnek minősülő kifizetés	113	148	153	168	247	255
Egyéb jogcímen kapott jövdelem	1 997	2 100	2 387	134	153	169
Egyezmény hiányában külföldön is adózott jöv.	31	24	33	3 123	2 000	2 063
Összevont adóalap összege	616 614	729 208	794 189	1 279	1 437	1 517

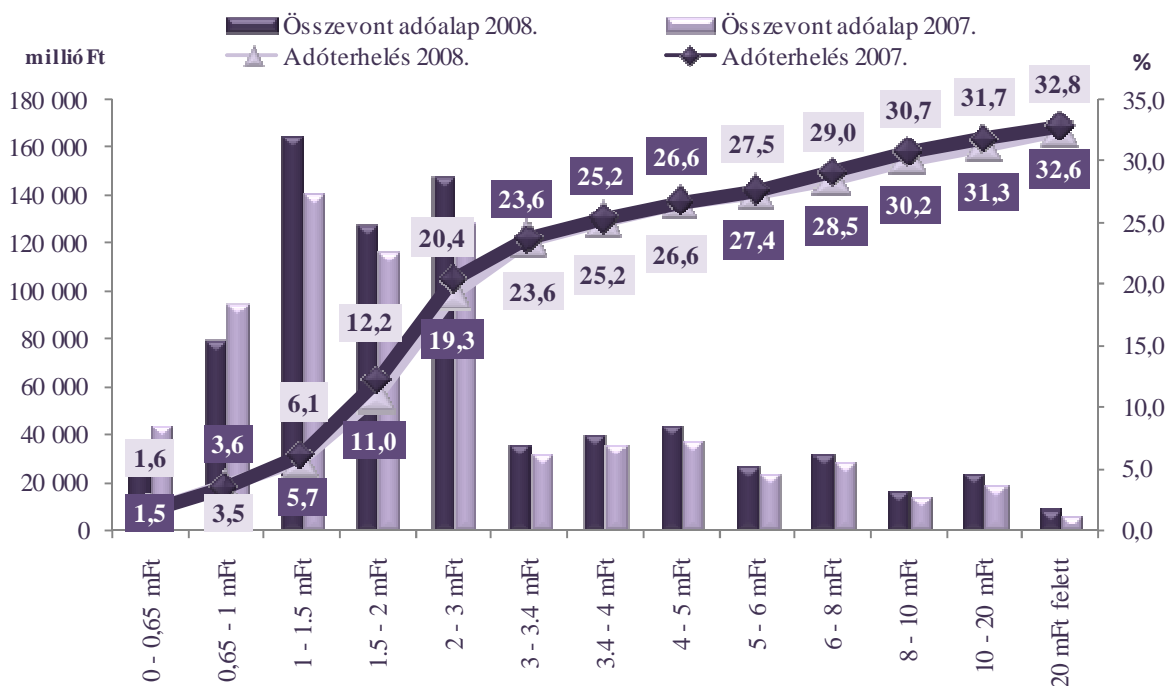
*2007-től a nyugdíj újra az összevont adóalap része, mint adóterhet nem viselő járandóság.

Az összevont adóalap jövedelemsávonkénti megoszlása

Az összevont adóalapot vallók számának 16 ezer fős bővülése a két legalacsonyabb kategóriát kivéve, mindenhol emelkedő bevallói darabszámot eredményezett. Maximum a **minimálbér** tizenkétszeresének megfelelő éves jövedelmet (828 ezer forint) a bevallók 28,3 százaléka ért el, ami **0,5 százalékponttal magasabb részarány**, mint egy évvel korábban. Adóterhelésük csupán 2,5 százalék, befizetéseik az összes adó 2,3 százalékát tették ki. Az összevont adóalap sorát kitöltők **68,2 százaléka legfeljebb a minimálbér kétszeresének** évesített összegét (1.656 ezer forint) **kereste 2008-ban**; akiknek adóterhelése 0,3 százalékponttal 5,3 százalékra emelkedett, s pénzforgalmuk az összevont adóalapra számított éves adó összegének a 17,0 százalékát képezte. Az **összevont adóalap ¾-ét, a legfeljebb 3,4 millió forintot kereső** magánszemélyek jövedelmei alkották, akik amellyel, hogy a csökkentő tételeket és az adókedvezményeket részben vagy egészben, illetőleg együttesen is érvényesíteni tudták az összes adó 55,3 százalékát adták.

A kedvezmények 3,4 millió forintos jövedelemkorlátját meghaladó keresettel, az összevont adóalap sorát kitöltőknek csak a 6,5 százaléka rendelkezett, azonban az összes adó összegének a 44,2 százalékát fizették, mivel adóterhelésük 25,2% - 32,6%-ig terjedt. A szűkebb jövedelemsávokat tekintve, a **legtöbben az 1 millió - 1,5 millió forintos jövedelemsávba estek**, ahol még a kedvezményeknek köszönhetően 5,7 százalék volt az adóterhelés és így 8,4 százalékban járultak a közterhekhez. **Az összes adó majdnem ¼-ét a 2 millió - 3 millió forint között keresők fizették**, akiknek húsz százaléka már nem tudott adócsökkentő tételeket érvényesíteni. Adóterhelésüket azonban némileg enyhítette, hogy éves keresetük még az adókedvezményi korlát keretein belül maradt, így 2008. évi adóterhelésük 19,3 százalék lett, az egy évvel korábbi 20,4 százalék helyett. Az **5 millió forint feletti** éves keresettel rendelkezők az összevont adóalapot vallóknak mindössze a 2,6 százalékát tették ki, **befizetések az összes adónak a 3,3 százalékát alkották**. Az összevont adóalap sorát kitöltők 13 százaléka (70.558 fő) semmilyen kedvezmény címén nem tudta mérsékelni számított adóját 2008-ban.

Az egyes jövedelemsávok adóterhelése 2008-ban a Dél-alföldi régióban

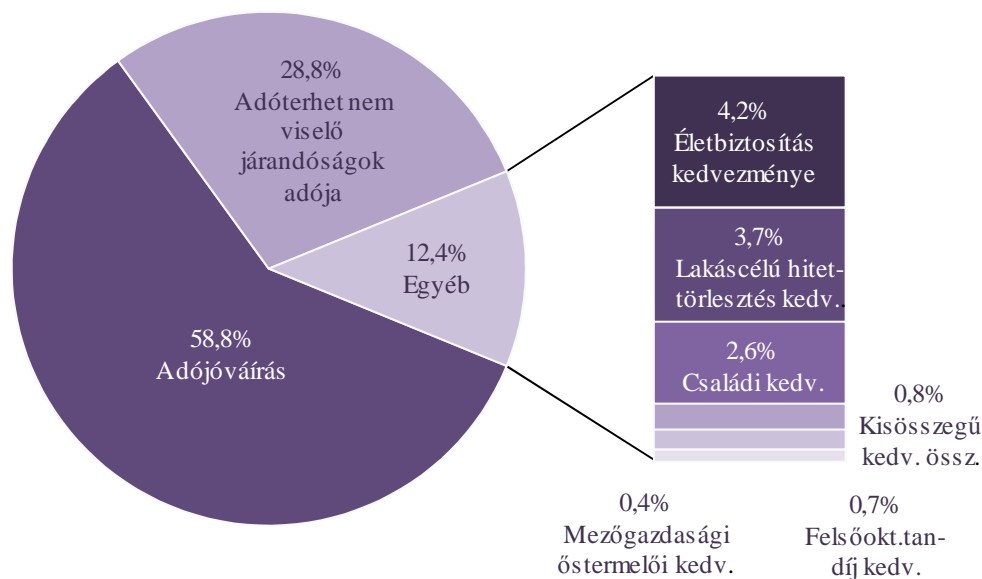

A számított adó és kedvezményei

A 2008. évi összevont adóalap után 3,2 százalékkal többen számítottak a progresszív **adótábla szerinti adót**, összesen **179,6 milliárd forint** értékben (10,3 százalékos növekedés). Ennek eredményeként az egy főre jutó érték 321 ezer forintról 343 ezer forintra emelkedett, azonban így is 128 ezer forinttal kevesebb, mint az országos átlag. A számított adó összegét 2008-ban adójóváírás címén 35,8 milliárd forinttal, adóterhet nem viselő járandóságokra jutó adó miatt 17,5 milliárd forinttal, az úgynevezett „klasszikus” adókedvezmények okán 7,4 milliárd forinttal csökkentették a magánszemélyek.

Az **adójóváírás** jogosultsági határának kiszélesítésével az **igénybevevők száma 42 ezer fővel** (12,2%) 388 ezerre **emelkedett**, ami összességében az összevont adóalapot vallók közel háromnegyedét jelenti. Az érvényesített kedvezmény volumene ezáltal 11,0 százalékkal nőtt, míg az egy főre eső érték ezer forinttal, 92 ezer forintra romlott. Adóterhet nem viselő járandóságokra jutó adó címén kedvezményt érvényesítők száma ötezer fővel emelkedett, egy főre eső értéke a tavalyi 137 ezer forintról 154 ezer forintra nőtt. Az éves jövedelem korlát és kedvezményi keret változatlansága mellett – és okán –, a **klasszikus adókedvezményeket érvényesítők száma négyezer fővel tovább csökkent**. A 100 ezer forintos kedvezményi keretbe tartozók közül az **életbiztosításhoz és a közcélú adományokhoz köthető kedvezmények összege csekély mértékben, de emelkedett**; a felsőoktatási tandíjhoz fűződő az előző évi szinten maradt, a **nyugdíjcélú befizetésekhez köthető kedvezmények pedig tovább csökkentek**. A korláton kívül esők közül a lakáscélú hiteltörlesztéssel összefüggő kedvezmények összege a 2007. január 1-jei megszűnés miatt tovább esett; viszont a családi kedvezmény mind számosságában, mind az érvényesítői kört tekintve gyarapodott. Országos viszonylatban csak a tandíj, és a közcélú befizetések kapcsán igénybevett kedvezmények teljesültek magasabb összegben a bázisnál.

A 2008. évi érvényesített adókedvezmények és adót csökkentő tételek megoszlása a Dél-alföldi régióban (%)

Az összevont adóalapot terhelő 343 ezer forintos egy főre jutó **számított adó** összege a **csökkentő tételek és adókedvezmények levonását követően 304 ezer forintra** változott, ami 5,3 százalékkal haladja meg a tavalyi 289 ezer forintos értéket. Országosan az összevont adóalap után a progresszív adótábla alapján számított adó átlagos értéke 471 ezer forint volt, ami a kedvezmények és a csökkentő tételek figyelembe vételét követően 447 ezer forintra csökkent.

Különadózó jövedelmek

A különadózó jövedelmek tekintélyes visszaesését a jogszabályi változások és a 2008. év végétől jelenlevő pénzügyi-gazdasági válság következményei együttesen idézték elő. **Összegük** (46.497 millió forint) **a tavalyi érték felére csökkent**, illetve a **2006. évi érték ¾-ét érte el**. Egy főre eső régiós átlaga 975 ezer forint volt, (2006-ban: 1.214 ezer Ft/fő, 2007-ben: 1.567 ezer Ft/fő), ami az országos értéknek csak a 64,0 százaléka.

Az **ingatlan értékesítésre** vonatkozó törvényi rendelkezések átalakulása révén a jövedelmet elérők száma felére, a keletkezett **jövedelem több mint hetven százalékot esett vissza**. A lakásszerzési kedvezmény le redukálásával, a kiszámított adóból most már cél szerinti felhasználásra fordított összeg címén levont adó, a tavalyi 3.954 millió forintról 112 millió forintra zsugorodott (-97,2%). Ezek eredményeképp az ingatlan átruházást terhelő **adó összege 22,1 százalékot esett vissza** és a tavalyi 2.013 millió forint helyett 2008-ban 1.569 millió forintot tett ki. E jövedelemforrás egy főre jutó értéke 1.687 ezer forintról 987 ezer forintra, az országos átlag 2.467 ezer forintról 1.319 ezer forintra csökkent. Tavaly a régiós legmagasabb ingatlan értékesítésből származó jövedelem 318 millió forint volt, 2008-ban 425 millió forint lett.

Az **ingatlant bérbeadók száma, jövedelme** és ennek kapcsán **fajlagos mutatója is emelkedett**, hasonlóan az országos irányhoz. Régióinkban ezen a jogcímen az átlagjövedelem 845 ezer forint, míg országosan 1.090 ezer forint.

Az **egyéni vállalkozóknál** mind az átalányadózó, mind a tételes költség elszámolók száma, összesített **adóalapjuk és egy főre jutó jövedelmük** egyaránt **magasabb az előző évinél**. A két kategória között az egy főre eső jövedelem 20 ezer forinttal tér egy egymástól, a vállalkozói személyi jövedelemadózást választók javára (344 ezer forint/fő). Közterhekhez való hozzájárulásuk az átalányadózó részéről 8,0 százalékos emelkedést követően 59 ezer forint/fő, a tételes költség elszámolóknál 4,1 százalékot süllyedve 91 ezer forint/fő.

Az **átalányadózó mezőgazdasági kistermelők** jövedelme sort közel tíz százalékkal kevesebben töltötték ki, azonban az általuk bevallott **jövedelem és adó is növekedett**. 2008-ban az egy főre jutó jövedelmük 364 ezer forintról 404 ezer forintra változott, egy főre jutó adójuk 11,0 százalékot javulva 73 ezer forint lett.

A tőkejövedelmek közül a 2008-as év legnagyobb vesztese a **tőzsdei ügyletből** származó, melynek **adóalapja s ezzel együtt adója is, a tavalyi érték egyötödét tette ki**, az egy főre jutó jövedelem összege pedig a tavalyi 1.496 ezer forintról 426 ezer forintra csökkent. Ehhez kapcsolódóan a **következő évre átvitt veszteség** összege (3.772 ezer forint) majdnem **tízszerezésére**, a veszteséget elérők száma (1.252 fő) közel négyszeresére emelkedett. Adókiegyenlítés miatt a tárgyévi adó összegét 458 fő, összesen 175 millió forinttal csökkentette. A következő évre átvitt veszteség megnövekedett összege és az adókiegyenlítés címén, befizetett adóként beállított csekély összeg arra enged következtetni, hogy a következő év(ek)ben ilyen jogcímen, mérsékelt adófizetési kötelezettség várható. Országos szinten a pozitív eredményt realizálók száma negyven százalékot, a megszerzett jövedelemtömeg 60 százalékot meghaladóan zuhant; így az egy főre jutó jövedelem 1.667 ezer forintról 1.069 ezer forintra változott. A régió 2008. évi tőzsdei ügyletből származó top jövedelme a tavalyi 244 millió forinthez képest mindössze 37 millió forintban valósult meg.

A „második helyezett” az **árfolyam nyereségből** elért jövedelem, ami több mint **hatvan százalékot esett**, az azt **elérők száma pedig felére csökkent**; ennek eredményeként az egy főre jutó összeg két millió forinttal 6,4 millió forintra mérséklődött. Az országos tendencia ettől annyiban eltér, hogy ott negyven százalékkal kevesebben, de 17,4 százalékkal több jövedelmet értek el, így itt az átlagjövedelem a tavalyi 6.010 ezer forintról majdnem kétszeresére 11.418 ezer forintra emelkedett.

Régióinkban árfolyamnyereség címén 2008-ban 812 millió forintos jövedelem volt a legmagasabb, ami a tavalyi első helyezettnek a 71,7 százaléka.

Míg a belföldről származó **osztalék jövedelem** a tavalyi különadó jövedelmeknek a harminc százalékát képezte, 2008-ra ez negyvenegy százalékra változott, amellyel együtt az összességében **harminc százalékot visszaesett**. A legnagyobb súllyal bíró huszonöt százalékos kulccsal adózó osztalékot vallók számában bekövetkezett 16,7 százalékos visszaeséssel párhuzamosan csökkent az ösztömög és az egy főre eső jövedelem 17 ezer forinttal, 1.706 ezer forintra. Ennél lényegesebben, kétharmadára esett vissza a 35 százalékos adókulcs alá tartozó jövedelmet vallók száma és a jövedelem összege is, amiben már szerepet játszhatott a 2009-től érvényes egységes (25%-os) adókulcs bevezetése miatti kivárás, ugyanis az egységes adókulcs a korábbi évekre megállapított, de 2009-ben kifizetett osztalékokra is érvényes. A külföldi osztalék jövedelmet elérők száma majdnem megduplázódott, viszont maga a jövedelem húsz százalékot csökkent, így az egy főre eső érték 8,7 millió forintról 3,6 millióra mérséklődött. A visszaesés aránya országos szinten is hasonló, azonban az egy főre jutó összegek 1,5-1,7 szeresével még így is nagyobbak, mint a régiós átlag. Régióinkban a 2008. évi legmagasabb osztalékjövedelem 500 millió forint volt, a tavalyi 302 millió forinttal szemben.

A főbb különadó jövedelem típusok alakulása a Dél-alföldi régióban

Jövedelem típusok	Bevallott összeg (millió Ft)			Egy főre jutó jövedelem (ezer Ft/fő)		
	2006.	2007.	2008.	2006.	2007.	2008.
Ingatlan átruházás jövedelme	22 629	23 868	6 724	1 558	1 687	987
Ingatlan bérbeadás jövedelme	5 222	5 210	5 742	809	801	845
Árfolyamnyereség	2 383	11 330	4 289	2 491	8 362	6 354
25%-os osztalék jövedelem	19 444	20 587	16 981	1 597	1 723	1 706
35%-os osztalék jövedelem	1 735	2 826	1 815	1 840	2 039	2 077
Külföldi osztalékjövedelem	389	786	633	5 114	8 733	3 638
Tőzsdei ügyletből származó jövedelem	416	2 192	434	451	1 496	426
Átalányadózó egyéni vállalkozó jövedelme	974	997	1 081	277	303	324
Egyéni vállalkozói osztalékalap	4 552	5 287	5 760	417	329	344
Átalányadózó mezőg.kisterm.jövedelme	1 127	1 290	1 312	318	364	404
Külön adózó jövedelmek összesen	60 879	89 675	46 497	1 214	1 567	975

2008. évi adóterhelés

A 2008. évi összevont adóalapra számított adó átlagkulcsa a tavalyi 0,3 százalékpontos csökkenést követően **visszatért a 2006. évi 22,6 százalékos szintre**; ami mögött az összevonandó jövedelmet vallók számának bővülése, illetve a magasabb adókulccsal adózó jövedelmek dinamikája húzódik meg. Az adót csökkentő tételek és adókedvezmények, valamint a számított adó tömegében bekövetkezett hasonló arányú növekedés, 0,1 százalékpontos emelkedést eredményezett a két kategória viszonyában (33,9%).

Megnevezés	2006.	2007.	2008.
Számított adó/Összevont adóalap	22,6%	22,3%	22,6%
Adót csökk.tételek+adókedvezmények /Számított adó	33,5%	33,8%	33,9%
Kedvezményekkel csökkentett adó /Összevont adóalap	15,2%	14,9%	15,0%
Tárgyévi adó/Összes jövedelem	15,7%	15,5%	15,8%

Ennek következtében az összevont adóalapra számított kedvezményekkel csökkentett adó átlagos kulcsa is csak kismértékkel emelkedett 15,0 százalékra. A különadózó jövedelmek adóját is magában foglaló **tárgyévi adó összegének** a Dél-alföldi régióban elért **összes jövedelemhez viszonyított aránya** 0,3 százalékpontot emelkedve **15,8 százalékot ért el 2008-ban**; ami ugyancsak az összevonandó jövedelmekhez kapcsolódó –a különadózó jövedelmeknél bekövetkezett jelentős csökkenést is lényegesen meghaladó– növekedésnek tudható be.

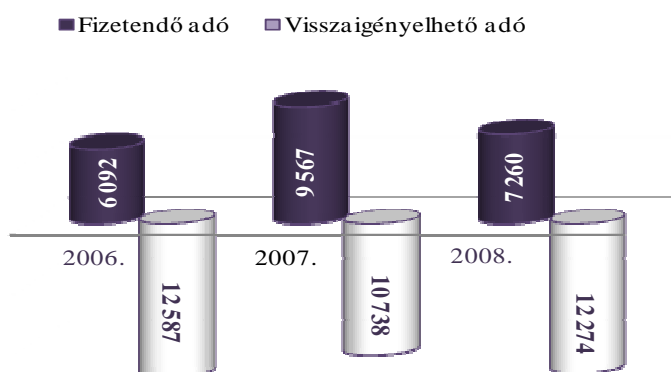
A 2008. évi adófizetési kötelezettség

A **2008. évi adó** 132,6 milliárd forintos összege, **4,6 százalékkal lett több** az egy évvel korábnál, és 413 ezer főhöz köthető (+3,9%). Egy főre jutó 321 ezer forintos átlaga csupán 2 ezer forinttal magasabb a tavalyinál, viszont 152 ezer forinttal kevesebb az országosnál. A levont, illetve a befizetett adó és adóelőleg elszámolását követően közel 100 ezer főnek keletkezett fizetési kötelezettsége 2,3 milliárd forinttal kevesebb összegben (összesen 7,3 milliárd), mint a múlt évben. **A fizetendő adó egy főre jutó összege 22 ezer forinttal 73 ezer forintra esett vissza**; ami az országos átlagnál 14 ezer forinttal kevesebb. Egy év leforgása alatt a **visszaigényelhető adó** összege 1,5 milliárd forinttal lett több (összesen 12,3 milliárd forint), a sort kitöltők számának egy százalékos visszaesése mellett. Fajlagos értéke 6 ezer forinttal **44 ezer forintra emelkedett**, ami csak 2 ezer forinttal marad el az országos átlagtól. A visszaigényelhető összeg számottevő gyarapodása nagyrészt az adójóváírást érintő törvénymódosításnak; a fizetendő adó csökkenése elsősorban a különadózó jövedelmeket érintő jogszabályváltozásnak és a piaci környezetre érzékenyen reagáló tőkejövedelmek elmaradt adóvonzatának köszönhető.

Összességében a 2008. évi adóelszámoláshoz kapcsolódó fizetendő és visszaigényelhető személyi jövedelemadó **egyenlegében a visszatérítendő adókötelezettség, több mint négyszeresére emelkedett** az előző évhez képest.

Megnevezés	2006. adóév	2007. adóév	2008. adóév
	millió Ft	millió Ft	millió Ft
Adóbevallással egyidejűleg fizetendő adó	6 092	9 567	7 260
Adóbevallással egyidejűleg visszaigényelhető adó	12 587	10 738	12 274
Egyenleg	-6 495	-1 171	-5 014

Adófizetési kötelezettség alakulása a Dél-alföldi régióban (millió Ft)

Különadó

Régiókban a magánszemélyek és az egyéni vállalkozók összesen 34 milliárd forint jövedelem után, 1,36 milliárd forint különadó kötelezettséget vallottak; ami **7,2 százalékkal haladta meg előző évben feltüntetett** összeget. A járulékfizetési felső határt (2008-ban: 7.137.000 Ft) meghaladó összevont adóalap többlet után felszámított kötelezettség **57,7 százalékát a magánszemélyek** a fennmaradó részét az egyéni vállalkozók szerepeltették bevallásaikban. A **magánszemélyek** által vallott különadó **egy főre eső összege 153,8 ezer forintot** tett ki, ami **hétszerese az egyéni vállalkozók átlagának**.

Összegzés

Az a több éve fennálló tendencia, ami az évről évre növekvő bevallás darabszámokról szolt 2008-ra irányt váltott, ugyanis a beérkező bevallások darabszáma 2008-ban 0,5 százalékkal elmaradt az előző évitől. Az adóhatóság közreműködésével elkészíthető **egyszerűsített bevallási mód** már **az indulás évében jól vizsgázott**; ugyanis az előző évekhez képest közel **negyvenszeresére emelkedett** az új lehetőséggel élők száma. Régiókban az összes jövedelem az előző évinél lényegesen kisebb mértékben emelkedett, ami leginkább a különadózó jövedelmek tekintélyes visszaesésének köszönhető. Míg az **összevonandó jövedelmek 8,9 százalékkal gyarapodtak**, addig a **különadózó jövedelmek megfelelődték** az előző évhez képest. A számottevő visszaesés mögött jogszabályi változások, illetve a 2008. év végétől jelenlevő pénzügyi, gazdasági válság tőkejövedelmekre gyakorolt együttes következménye áll. Az adójóváírást érintő változások is számottevő elmozdulást generáltak, mind az érvényesített kedvezmény volumenében, mind az érvényesítők számában. A magánszemélyek széles tömegét érintő jogszabályi módosulások, illetve a makrogazdasági környezetben 2008. évvégével megindult kedvezőtlen változások, a fizetendő és a visszaigényelhető személyi jövedelemadó egyenlegében a visszatérítendő adókötelezettség több mint négyszeres emelkedését eredményezte régiókban.

Szeged, 2009. december 11.

Százdi Jenőné
főosztályvezető